BANSKOBYSTRICKÝ
MONITOR
občania mestu k voľbám
1/2006 - Nepredajné

EDITORIAL

Vážení Banskobystričania,

Ktosi o informáciách povedal, že ozajstná informácia je vraj zverejnenie toho, čo chcel niekto utajiť. Všetko ostatné je reklama. Všetko ostatné je reklama. My Vám chceme prinášať informácie o faktoch, ktoré sú širšej verejnosti neznáme, alebo o ktorých sa taktne mlčí; informácie o Banskej Bystrici, o politickom živote v meste, o aktivitách občanov. Preto sme sa v občianskej iniciatíve Občania mestu rozhodli pripraviť pre Vás tento informačný list, ktorý sme nazvali Banskobystrický monitor. Monitor, ktorým chceme nastavovať verejnej moci v našom meste občianske zrkadlo, dať jej na vedomie, že je pod našim drobnohľadom. Aby tá viac počúvala hlas občanov a prihliadala na verejný záujem.

Obdobie pred komunálnymi voľbami je na to príhodný čas. Prvé štyri čísla Monitora budú vydané práve v rámci projektu Občania mestu k voľbám, na ktorý sa nám podarilo získať finančný príspevok od Nadácie otvorenej spoločnosti (NOS – OSF). Každé vydanie chceme venovať jednému roku uplynulého volebného obdobia a pokúsiť sa tak o odpočet primátorovi a poslancom, ktorých mandát zaniká decembrovými komunálnymi voľbami.

Okrem toho sa chceme v každom čísle bližšie pozrieť na niektorú oblasť fungovania mesta – začíname mestom ako podnikateľom.

Ivan Rončák, koordinátor projektu

Banská Bystrica, *akciová spoločnosť*

Mestá a obce zabezpečujú verejné komunálne služby pre svojich občanov rôznymi spôsobmi. Buď ich vykonávajú priamo mestským úradom, zriadia si príspevkovú alebo rozpočtovú organizáciu alebo zadajú službu do externého prostredia. Akýmsi medzistupňom je vytvorenie obchodnej spoločnosti vo vlastníctve mesta. Mnohokrát sa v týchto spoločnostiach nachádza veľké množstvo financií a majetku, ktoré však už nepodliehajú takej prísnej kontrole ako keby s nimi disponovalo priamo mesto. Napríklad mesto Bratislava má v len v základnom imaní 17 obchodných spoločností vložených 6,3 miliardy korún.

Zmyslom účasti samosprávy v nejakej obchodnej spoločnosti je vytvorenie prostriedku na zabezpečenie nejakej verejnej komunálnej služby pre občanov (vlastná stopercentná obchodná spoločnosť) alebo aspoň kontrola jej poskytovania (podielové vlastníctvo). Niektoré typy činností vykonávaných mestom BB sú na prvý pohľad sporné. K prvému typu spoločností, ktoré mesto BB vlastní celé, patria Bytový podnik mesta, Mestské lesy, Mestská hromadná doprava Banská Bystrica a stavebná spoločnosť MBB (99,5%). Čiastočný podiel má mesto BB v týchto spoločnostiach: Dom kultúry SKC (organizovanie výstav, predajných trhov a búrz – 41%), KROH (nakladanie s odpadmi – 28%), BIC Banská Bystrica (podpora začínajúcim podnikateľom – 45%), CASINO ESO (prevádzka kasína – 2,5%), TIDES (leasing stavebných strojov, poradenstvo – 34%), 1. banskobystrická energetická spoločnosť (výroba a rozvod tepla – 34%), Multicentrum (organizovanie podujatí – 40%), Stredoslovenská vodárenská spoločnosť (10,77%), Tatra Air (letecká spoločnosť – 1,38%). Mesto BB vlastní majetkové podiely aj v dvoch finančných spoločnostiach: Privatbanka (bývalá Banka Slovakia – 6,9% = 52,2 mil. Sk) a Komunálna poisťovňa (0,11% = 300 tis. Sk).

Mesto Banská Bystrica má v základnom imaní 14 obchodných spoločností a 2 finančných inštitúcií vložených 1,1 miliardy Sk. Podiel mesta je všade menšinový, ale mestu umožňuje kontrolovať hospodárenie týchto spoločností, čo je jednou z kľúčových úloh mestských poslancov. Okrem toho má Mesto BB zriadené (okrem škôl a zariadení soc. služieb) tri príspevkové a jednu rozpočtovú organizáciu, ktoré spolu zamestnávajú 154 osôb a v roku 2005 dostali z rozpočtu mesta viac ako 64 miliónov korún. Sú to: Záhradnícke a rekreačné služby, Správa majetku mesta, Park kultúry a oddychu a Útvar hlavného architekta.

Prehľad obchodných spoločností a finančných inštitúcií s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica k 30.6.2006 vrátane predmetu ich činnosti, výšky základného imania a zástupcov mesta BB (nie sú nimi iba poslanci, ale aj zamestnanci mesta) v riadiacich a kontrolných orgánoch spoločnosti a prehľad rozpočtových a príspevkových organizácií mesta BB nájdete na internetovej stránke *www.obcaniamestu.sk*.

AKTUALITY *Občania mestu pripravujú*

Už od začiatku pozorne sledujeme kauzu navrhovaných urbanistických štúdií priestoru pod Pamätníkom SNP, na Štefánikovom nábreží, Námestí slobody smerom k triede SNP a Ulici 29. augusta.

V rámci živej reťaze pod Pamätníkom SNP (26.6.) prebehla aj súťaž v kreslení na tému „Moja predstava parku pod Pamätníkom“, určená žiakom a študentom škôl. Nakoľko všetky práce boli veľmi pekné a nebolo možné odmeniť všetkých zúčastnených, požiadali sme Mesto Banská Bystrica o vystavenie týchto prác. Mesto odporučilo ako vhodný priestor na tento účel Štátnu vedeckú knižnicu; žiacke práce tam budú vystavené od 1. do 14. septembra.

V prípade navrhovaných štúdií sa mestské zastupiteľstvo rozhodlo dať ich prerokovať na verejnom zhromaždení obyvateľov. Po zásahu primátora však poslanci odmietli uskutočnené zhromaždenie a jeho závery zobrať na vedomie, čo je zarážajúce zvlášť v tomto prípade, keď sa jedná o taký rozsiahly zámer celomestského významu. Preto budeme túto situáciu aj naďalej sledovať a informovať o nej verejnosť.

Andrea Štulajterová

Zastavenie prevádzkovania trolejbusovej dopravy od 1.1.2006 viedlo k vyhláseniu dvoch petícií žiadajúcich návrat trolejbusov, ktoré podporilo svojim podpisom 8000 občanov. Občianska iniciatíva Občania mestu výrazne podporuje petičný výbor „Spoločne zachráňme trolejbusy“ a spolupracuje aj s občianskym združením iMHD. Počas celého roka prebiehajú intenzívne rokovania so zástupcami mesta - s primátorom Jánom Králikom a prednostkou MsÚ Jaroslavou Hýblovou.

Mesto Banská Bystrica deklaruje neustály záujem o návrat trolejbusov a podľa informácií od jeho zástupcov stále rokuje o naplnení tejto požiadavky.

Ostatné stretnutie s primátorom a prednostkou MsÚ sa uskutočnilo 16.augusta. Jedným z krokov, ktoré sa podarilo dosiahnuť k návratu trolejbusov, je rešpektovanie trolejbusových liniek aj po zmene cestovného poriadku s účinnosťou od 20. augusta 2006.

Juraj Jendrišák

V rámci občianskej kampane pred komunálnymi voľbami chceme aj naďalej pokračovať v získavaní informácií o meste. Vydanie druhého čísla je plánované na koniec mesiaca september. Témou čísla bude samotný mestský úrad, primátor a poslanci. V rámci týždňa občianskej participácie (25.9. – 1.10.) chceme predložiť na verejné pripomienkovanie sumár občianskych požiadaviek na nové zastupiteľstvo nazvaný Občianska agenda 2006.

(ir)

NOTA BENE!

Voľby primátora a mestských poslancov sa uskutočnia 2. decembra 2006!

Projekt Občania mestu k voľbám sa uskutočňuje s láskavou finančnou podporou Nadácie otvorenej spoločnosti NOS – OSF Bratislava

O čom rokovali v roku 2003 poslanci?

22.1.2003 – po neúspešnej kandidatúre Ľubice Blažejovej (SDKÚ – ANO) sa viceprimátorom stal Márius Mika (KDH).

25.2.2003

- prebehla diskusia k rozdeleniu volebných odvodov. Poslanci však neboli túto otázku ochotní doteraz riešiť.
- v rámci bodu „odpredaj nehnuteľností" prijalo MsZ u znesenie č. 25/2003-MsZ - schválilo ním odpredaj pozemku parc. č. KN 2393/13 - ttp. o výmere 2000 m2, kat. územie Banská Bystrica (Laskomerská dolina), pre Ľubomíra Motyčku, nar. [redacted] a manž. Jarmilu Motyčkovú rod. Morháčovú, nar. [redacted], obaja bytom Spojová č. 12 Banská Bystrica v kúpnej cene 10.-Sk za 1 m2, čo pri výmere 2000 m2 predstavuje cenu 20 000.-Sk.

12.3.2003

- MsZ sa v menovalo valným zhromaždením (VZ) v spoločnostiach MBB a MHD, čo narazilo na ostrý odpor primátora, ktorý skončil stanoviskom prokurátora konštatujúceho, že funkciu VZ vykonáva primátor mesta.
- MsZ uložilo svojej finančnej komisii posúdiť plnenie dlhodobých zmlúv uzatvorených v roku 2002 medzi Mestom Banská Bystrica a spoločnosťami EURO AWK, s. r.o. Bratislava a ARD, s.r.o. Žilina najmä z hľadiska ekonomickej výhodnosti pre Mesto Banská Bystrica.

1.4.2003 – k 31.3. sa vzdal funkcie hlavný kontrolór Ing. Spišiak, ktorého prichytili pri drobnej krádeži v hypermarkete TESCO.

6.5.2003

- za hlavného kontrolóra mesta bol zvolený Ing. Zdenko Haring.
- MsZ schválilo štatút občianskych rád. Občianske iniciatívy mu vyčítali najmä to, že nezabezpečí skutočnú účasť občanov na rozhodovaní, ale je len formálnym nástrojom, ktorý je plne v rukách poslancov.
- MsZ schválilo odmeny pre primátora, zástupkyňu primátora a hlavného kontrolóra; primátorovi Králikovi zvýšilo plat.

24.6.2003 – MsZ o.i. diskutovalo o kauze mestská radnica.

28.7.2003 – mimoriadne zasadnutie MsZ k leteckej spoločnosti Tatra Air.

21.8.2003 – primátor Králik vetoval uznesenie o zmene rozpočtu. Poslanci potom schválili na malé investičné akcie vo volebných obvodoch úver na 16 mil. Sk.

23.9.2003 – mesto sa pripravuje na zimu. Poslanci schválili Operačný plán zimnej údržby miestnych komunikácií a chodníkov na rok 2004. Riešili aj umiestnenie podlavického kostola.

15.10.2003 – mimoriadne zasadnutie MsZ k otázke mestskej obchodnej spoločnosti MBB.

11.11.2003 – mimoriadne zasadnutie MsZ, na ktorom potenciálni investori predstavili svoje zámery investovať do nehnuteľností Radvanský kaštieľ, Barbakan a Radnica.

25.11.2003 – mesto sa pripravuje na nový rok. Na programe bola výška dane z nehnuteľnosti.

11.12.2003 – hlavným bodom bolo prerokovanie uznesenia MsZ vetovaného primátorom, v ktorom sa MsZ menovalo zástupcom mesta na valnom zhromaždení MBB. Primátor to považoval za zásah do jeho kompetencií.

16.12.2003 – posledné zasadnutie MsZ v roku 2003 – hlavným bodom bol rozpočet na rok 2004.

POVEDALI...

„Zriadenie občianskych rád je potrebné, aby nám nezačali vznikať občianske iniciatívy, ktoré blokujú v našom meste všetko."

Poslanec Milan Smädo, zo zápisnice zo zasadnutia MsZ konaného dňa 6.5.2003, bod číslo 8: Doplnok č. 1 k Štatútu Mesta Banská Bystrica – zriadenie občianskych rád.

„Ja tam nevediem diskusiu k jednotlivým bodom. Mám svoj názor a ten vyjadrím vždy hlasovaním."

Reakcia poslanca Jána Ľuptáka na námietky, že je na zasadnutiach mestského zastupiteľstva pasívny. Čl. "Prečo už rok mlčí poslanec Ľupták", Smer Magazín, 18.11.2003.

„Mne tento výpočet niečo pripomína z minulého obdobia. Ako keby som si otvoril diár, a čítal, kde som bol."

Reakcia poslanca Baníka na informáciu o aktivitách viceprimátora Máriusa Miku predkladanú pravidelne na každé zasadnutia MsZ. Odznelo 25.11.2003.

VIETE, ŽE...?

... v roku 2005 Mesto Banská Bystrica vyzbieralo na dani za psa 2.052.000 Sk?

... celkové náklady Mesta Banská Bystrica za rok 2005 vynaložené na občerstvenie, stravovanie (vrátane slávnostných obedov a večerí) a recepcie pre zahraničné návštevy boli 175.800 Sk?

... jedno mimoriadne mestské zastupiteľstvo v mesiaci, keď sa koná i riadne mestské zastupiteľstvo stojí cca 60-65 tisíc Sk. V uvedenej sume sú zarátané odmeny poslancov, poštovné, refundácia miezd, občerstvenie a strava?

Kauzy v roku 2003

Radnica

Budova Radnice na Námestí SNP - nekončiaci sa príbeh, obraz ostatných dvoch primátorov v Meste pod Urpínom. Kedysi pýcha Banskej Bystrice, kde si svoje „áno" povedali stovky Bystričanov. Za primátorovania Stanislava Miku bola radnica vynovená, zreštaurovali sa aj historické nástenné maľby sobášnej siene a v skráslených priestoroch boli prijaté návštevy viacerých veľvyslancov. Ambície primátora Igora Presperína (1994 – 1998) to však zďaleka neuspokojilo, a tak došlo k jej nákladnej prestavbe (stavebnou spoločnosťou, v ktorej bol spoločníkom brat Igora Presperína Juraj) s cieľom vybudovať z nej reprezentatívnu budovu banskobystrickej samosprávy. Výsledkom preinvestovaných 200 miliónov korún je však len zdevastovaná, provizórne zastrešená budova s narušenou statikou...

V roku 2003 bola Radnica predmetom diskusií poslancov hneď dvakrát. Na júnovom zastupiteľstve poslanci odmietli návrh, aby si Mesto zobralo na rekonštrukciu strechy Radnice 12- miliónový úver. Poslanci dôvodili nejasnou budúcnosťou objektu. Na mimoriadnom zasadnutí MsZ v novembri si poslanci vypočuli návrhy potenciálnych investorov na budúcnosť Radnice a ďalších chátrajúcich vzácnych historických objektov (Barbakan, Radvanský kaštieľ), ktorí ich chceli odkúpiť a prebudovať na viacúčelové komerčné zariadenia. Poslanci však tieto návrhy nepodporili, Mesto nebolo schopné tieto objekty riešiť ani nijakým iným spôsobom.

Penzión Jeseň

Príspevková organizácia zriadená Mestom Banská Bystrica Investorský úrad mesta /IUM/ si v roku 1997 požičal od banskobystrickej Dopravnej banky na prestavbu mestskej radnice v centre mesta 64 miliónov korún a následne primátor Igor Presperín podpísal ručenie majetkom mesta. Založil nielen radnicu, ale aj mestské pozemky a penzión Jeseň. Pohľadávku skrachovanej Dopravnej Banky voči IUM odkúpila firma Tikka Investment Ltd. so sídlom na Cypre, ktorú na Slovensku zastupuje finančná skupina Penta Group. Vedenie mesta svojou pasivitou namiesto riešenia situácie ohrozilo nielen majetok mesta, ale aj kvalitu života banskobystrických dôchodcov, ktorí sa rozhodli dožiť svoj život práve v penzióne Jeseň. Pre (ne)riešenie situácie vedením mesta sú príznačné slová primátora Jána Králika, ktoré predniesol na zasadnutí MsZ 1. apríla 2003, keď sa poslanci o tento problém zaujímali: „Je potrebné do 7 dní zaplatiť sumu 50 mil. Sk, aby sme nestratili Penzión Jeseň a pozemky na Kačici. Toto sa ale musí riešiť, a nie ísť s týmto hneď na verejnosť."

Natŕčali poslanci vrecká?

Na jeseň 2003 sa poriadne zaiskrilo medzi primátorom Králikom a poslancami MsZ. Rozbuškou boli slová Jána Králika po mimoriadnom zasadnutí MsZ v novembri 2003, na ktorom potenciálni investori predstavili svoje vízie využitia troch chátrajúcich objektov v meste – mestskej radnice na Námestí SNP, Barbakanu a Radvanského kaštieľa v celkovej hodnote cca 60 mil. Sk. Králik pred médiami tlmočil slová jedného z investorov, že „mal dojem, že poslanci majú otrčené vrecká". Poslancov sa toto obvinenie z korupcie dotklo a dôrazne žiadali od primátora ospravedlnenie, dokonca hrozili podaním trestného oznámenia na primátora. Na otvorený list poslancov Králik reagoval svojsky: „Nemám sa Vám za čo ospravedlňovať, skôr by bolo na mieste zvážiť, či by ste sa Vy sami nemali ospravedlniť potenciálnym investorom ..."

Banskobystrický monitor. Občasník Občianskej iniciatívy Občania mestu. Internet: www.obcaniamestu.sk, e-mail: info@obcaniamestu.sk.
Ročník 1, číslo 1. Nepredajné. Náklad 10.000 ks. Neprešlo jazykovou úpravou. Zodpovedný redaktor: Ivan Rončák.